

АНАЛИЗА БИЛАНСА

Додатак „Народном Благостању“

БРОЈ 17

БЕОГРАД, 23. АПРИЛ 1938.

ГОДИНА X

Садржај:

„Кроација“ осигуравајућа задруга, Загреб
 Fabrika trikotaže i rukavica »Šumadija« a. d. Beograd

„КРОАЦИЈА“ ОСИГУРАВАЈУЋА ЗАДРУГА, ЗАГРЕБ

После слома бечког осигуравајућег друштва „Феникс“ са неких страна је истицано мишљење, да ће тај случај тешко погодити и саму идеју осигурања. Управа „Кроације“, наше најстарије и највеће осигуравајуће установе, с пуним правом одбацује то мишљење, сматрајући да пад једне установе која је радила неисправно не може да уништи идеју осигурања када сва остала друштва раде исправно. У том погледу „Кроација“ нема чега да се плаши, јер је познато да је она и без одговарајућег законодавства и без надзора од првог почетка радила по опште признатим принципима науке о осигурању. Уосталом, после слома „Феникса“ и интересенти су брзо увидели да је тај случај сасвим индивидуалне природе и да нема никаквог разлога за неповерење према осталим осигуравајућим друштвима.

„Кроацији“ је пошло за руком да у току последње три године знатно повећа обим посла. Томе је допринело и побољшање општих привредних прилика. Као што се види из доње таблице, у којој износимо кретање осигураних главница и прихода од премија за последњих 8 година, и утицај кризе на пословање овог завода био је без већег значаја и релативно лако сношљив, јер је Задруга као старо и необично солидно предузеће увек имала довољно сопствене снаге да се успешно одупре депресији.

Осигурана главница

Год.	Осигурана главница			Приходи од премија	
	Елементар	Живот	Укупно	Укупно	премија
1930	9.723,79	321,65	10.045,44	41,37	
1931	9.925,48	351,45	10.276,93	42,76	
1932	9.494,91	329,41	9.824,32	38,91	
1933	9.362,63	306,15	9.668,78	35,67	
1934	9.313,87	306,15	9.620,02	35,05	
1935	9.520,13	313,85	9.833,98	36,37	
1936	9.879,12	329,12	10.208,24	37,82	
1937	10.736,86	357,66	11.094,52	40,26	

Максималну експанзију „Кроација“ је показивала у 1931 години са 10,27 милијарди динара осигураних главница, од чега је отпадало 351,5 милиона на осигурање живота и 9,92 милијарде на портфељ одељења елементарних осигурања. Укупни приходи од премија износили су тада 42,76 милиона динара. У току следеће три године — у вези са привредном кризом и смањењем куповне снаге осигураника — износ осигураних главница је смањен само за 657 милиона односно за 6,4% од укупног портфеља. Спадање прихода од премија било је ипак нешто јаче, што је и разумљиво с обзиром на неповољни инкасо. У току 1934 приходи од премија износили су 35,05 милиона према 42,76 милиона у 1931, што значи да су били за 7,7 милиона односно за око 18% мањи. Већ у току 1935 долази до преокрета на боље, а у 1936 и 1937 побољшање

се све бржим темпом наставља. Пораст продукције у току прошле године износи 8,7% према 3,8% у претходној и 2,2% у 1935 години. Крајем 1937 осигуране главнице су достигле висину од 11,1 милијарди, чиме су премашиле за 817,6 милиона односно за 8% рекордно стање из 1931 године. И приходи од премија износе опет преко 40,25 милиона односно само за 1,5 мил. мање него у 1931. Међутим, сада су и уговори са реосигурачем за „Кроацију“ нешто повољнији, тако да су приходи од „нето“ — премија са 24,07 мил. дин. у 1937 за око 800 хиљад. дин. већи него у рекордној 1931 години.

Пре него што пређемо на детаљну анализу података из завршних рачуна морамо нагласити да „Кроација“, упркос одличном пословању, готово никада не исказује велике пословне вишкове. Она сматра да јој као задружној установи и не треба да буде циљ да дели велике дивиденде. Највећи део чисте добити дотира се овде разним фондовима, делом и пре закључка књига. Тиме се јача база на којој Задруга почива, а брзим темпом расту и њена укупна гарантна средства, што је са гледишта осигураника необично повољна чињеница. Структуру гарантних средстава „Кроације“ као и њихово кретање за неколико последњих година показује нам следећа таблица:

Гарантна средства	1931	1934	1936	1937
у хиљадама динара				
Главница	1.000	1.000	1.000	1.000
Резервна главница	720	1.108	1.249	1.310
Редовна резерва	465	677	761	799
Специјална резерва	1.095	1.919	2.246	2.395
Резерва за ванредни случај	1.000	2.500	2.500	2.500
Резерва за курс. разл.	1.000	2.075	2.754	3.098
Резерва за некретн.	—	—	—	600
Премијске резерве				
и прен. прем.	77.875	88.510	100.105	111.589
Резерва за штете	4.821	3.382	4.180	4.025
Фонд дивиденде осиг.	542	907	1.119	1.134
Укупно	88.519	102.079	115.914	128.452

Иако су осигуране главнице од 1931 до краја 1934 биле пале за 6,4%, ипак су у истом раздобљу гарантна средства „Кроације“ чак и порасла за 13,56 милиона односно за око 15,3%. У току последње три године повећана су за даљих 26,37 милиона, на импозантну висину од 128,45 милиона динара. Главница Задруге износи свега 1 милион динара, а њени сопствени фондови су по прилици 12 пута већи од главнице. Од 1931 до краја 1937 сопствена средства „Кроације“ су више него удвостручена, а премијске резерве и преносне премије су повећане за читавих 43,3%, иако су у истом раздобљу осигуране главнице пер салдо порасле само за 8%.

Елементарно осигурање

У групи елементарних осигурања било је на снази крајем 1937 године 93.714 полиса са осигураном главницом

од 10,74 милијарде динара према 35.165 полиса са главницом од 9,88 милијарди у претходној години. Просечни износ осигуране главнице по полиси био је 114,6 хиљ. дин. према 118,3 хиљ. у претходној, 115,9 хиљ. у 1935 и 122,9 хиљ. у 1934 години. Удео појединих грана елементарног осигурања у укупном износу наплаћених премија и исплаћених штета, не узимајући у обзир приходе од дажбина, овако изгледа:

Грана	Бруто-премије		Бруто-штете	
	1936	1937	1936	1937
	у хиљадама динара			
а) пожар, стакло, лом	17.757	19.091	9.642	10.955
б) незгоде, аутокаска	2.544	2.581	1.283	1.133
в) провална крађа	1.060	1.148	866	549
г) град (туча)	339	325	263	307
д) транспорт	40	35	—	1
Укупно	21.740	23.180	12.054	12.945

Укупне бруто-премије у 1937 износе 23,18 милиона према 21,74 мил. у претходној, 21,55 мил. у 1936 и 20,86 мил. у 1934 години. Од тога отпада око 83% на пожар и аутокаска, 5% на провалну крађу и око 1% на град. Према неколико ранијих година однос између појединих грана је само незнатно измењен.

У наредној табlici доносимо рачун губитка и добитка одељења за елементарна осигурања. Исплаћене штете, приходи од премија као и сви остали подаци исказани су „нето“, дакле без дела који отпада на реосигурача.

Рачун губитка и добитка елементара

Расходи	1934	1935	1936	1937
	у хиљадама динара			
Управни трошкови	11.547	11.423	11.362	11.253
Порези, таксе итд.	1.729	2.677	3.350	2.323
Разни	—	94	298	65
Отписи	769	718	11	45
Штете-нето	4.804	5.362	5.627	6.101
Резервисане штете	1.879	2.091	2.103	2.223
Резервне и прен. премије	4.909	5.331	4.362	5.367
Фондови	7.937	7.479	7.989	8.519
Дотација пенз. фонду	600	200	100	350
Пословни вишак	710	635	303	430

Приходи

Резер. премије, фондови и рез. штете из ран. г.	14.950	15.235	15.425	15.058
Премије — нето	9.416	10.381	10.244	11.309
Дажбине	6.668	6.405	6.663	7.420
Камата	477	362	220	202
Од непокретности	200	374	447	411
Разни приходи	3.296	3.254	2.506	2.281
Збир прихода или расхода	35.007	36.011	35.505	36.681

Са равно 11 милиона динара у 1931 нето премије су биле пале на 9,18 милиона у 1933, после чега опет стално расту, да би у 1937 достигле рекордну висину од 11,3 милиона. Приходи од дажбина, које у целости припадају „Кроацији“, износе 7,42 мил. и само су за 105 хиљ. дин. мањи него у 1931, најбољој години пре кризе. Приходи од инвестираног капитала, с обзиром на природу елементарних осигурања, као и због смањења каматних стопа и кирија, играју само спореднију улогу. У 1937 су износили само 613 хиљ. дин. према 667 хиљ. у 1936 год.

Управни трошкови — који обухватају плате и пензије, трошкове организације и аквизиције, издатке за социјално осигурање и остале режијске трошкове — у 1937 су износили 11,26 милиона и претстављају највећу позицију на страни расхода. Упркос појачању продукције, управни трошкови су и последњих година показивали тенденцију опадања. Порези износе 2,32 мил. дин. према 3,35 мил. у 1936. То је још увек релативно врло много, па је

„Кроација“ у сарадњи са осталим осигуравајућим друштвима у земљи предузела извесне кораке, да би се имовина осигураника сачувала од фискалног преоптерећења. С обзиром на повећање портфеља осигурања природно је да су и издаци за накнаде штете опет у порасту. У 1937 ови су износили 6,1 милиона према 5,6 мил. у претходној, 4,8 мил у 1934 и 6,8 мил. дин. у 1931 години. Однос између „нето“ — премија и штета је врло повољан, јер је проценат штета увек био знатно испод технички дозвољеног. То нам показује и следећа таблица:

Године	Премије	дажбине	Штете	Штете у %
				у хиљадама динара
1930	17.753		5.935	33,4
1931	18.523		6.832	36,9
1932	16.820		6.139	36,4
1933	15.971		4.539	28,2
1934	16.083		4.804	30,0
1935	16.786		5.362	32,0
1936	16.907		5.627	33,3
1937	18.729		6.101	32,6

У 1937 штете не износе ни једну трећину од премије и дажбине. У годинама кризе стање је у том погледу било такође врло здраво и доказује нам да је „Кроација“ сјајно умела да се прилагоди тешким приликама. То треба подвући, јер је конкуренција, нарочито од друге половине 1934 до марта 1936, обарала у првом реду премије и дажбине у елементарним осигурањима. Новим тарифним споразумом од марта 1936 убитачна конкурентска борба је најзад уклоњена, тако да су сада сва наша осигуравајућа друштва у стању да своје пословање обављају мирније и без трзавица.

Учешће реосигурача

Година	у премијама		у штетама		„Кроације“
	хиљ. дин.	у %	хиљ. дин.	у %	у %
1935	11.170	51,8	6.178	53,5	1,7
1936	11.495	52,9	6.427	53,3	0,4
1937	11.870	51,2	6.844	52,9	1,7

Као што се види, проценат штете који је отпадао на реосигурача био је увек већи од процента уступљених му премија. То је за „Кроацију“ несобично повољно ако се узме у обзир да она од наплаћених дажбина реосигурачу не уступа ништа.

Осигурање живота

У осигурању живота било је крајем 1937 на снази 16.322 полисе са осигураном главницом од 357,66 милиона динара. Према претходној години број полиса је повећан за 739, а осигурана главница за 28,54 милиона динара. Иначе, прошлогодишња нова продукција у одељењу осигурања живота износила је 65,3 милиона. И у овом одељењу цифре за 1937 су рекордне и премашају оне из 1931.

Рачун губитка и добитка животног осигурања

Расходи	1934	1935	1936	1937
	у хиљадама динара			
Управни трошкови	3.930	3.958	4.603	4.614
Порези, таксе итд.	563	349	371	496
Отписи	734	800	122	—
Пензионни фонд	200	200	50	100
Исплате досп. главн.	2.742	2.533	3.004	4.216
Исплате откупа полиса	3.063	2.880	2.437	2.084
Дивиденда члановима	23	24	36	61
Резервисане штете	410	341	380	483
Рез. и прен. прем.	56.762	61.119	66.934	76.170
Пословни вишак	70	67	101	76
Приходи				
Пренос рез. прем.	53.242	56.797	61.153	70.414
Пренос рез. штета	524	410	341	390

Премије — нето	10.380	10.985	12.107	12.762
Камата	1.705	1.594	1.911	2.429
Непокретности	1.028	1.279	1.182	1.341
Разни прих. и дажб.	1.619	1.206	1.344	965
Збир прих. или расх.	68.498	72.271	78.039	88.301

Приходи од премија у 1937, по одбитку удела реосигурача, износе 12,76 мил. према 12,1 мил. у претходној, 10,38 мил. у 1934 и 12,26 милиона у 1931 години. Дакле, нето-премија у 1937 премаша за пола милиона ону из рекордне 1931 године. Тенденцију пораста показују и приходи од непокретности и камата, што је последица повећања резервне премије. У 1937 ови приходи износе укупно 3,77 мил. према 2,73 мил. у 1934 и 2,97 мил. дин. у 1931. Утицај кризе на животна осигурања најбоље се може оценити на основу кретања откупа полиса, на страни расхода. Са 1,68 мил. у 1931 они су били порасли на 3,86 мил. дин. у 1933, после чега се опет стално смањују и у 1937 износе 2,08 милиона. Исплате штета односно доспелих главница износе 4,2 милиона према 3 мил. у 1936 и 2,53 мил. у 1935 години. У току последње две године били су и управни трошкови за око 650 хиљ. дин. годишње већи него у 1935 или 1934 и опет су се приближили онима из година пре кризе. То је природна последица веће продукције и појачане аквизиционе делатности. То исто важи и у погледу повећања резервне и преносне премије.

Однос између исплате доспелих главница — штета и прихода од премија био је прошле године повољан и указује на велику опрезност „Кроације” приликом израчунавање резервних премија.

Рачун изравњања (елементар и живот)

Активна	1934.	1935.	1936.	1937.
	у хиљадама динара			
Готовина	2.167	1.915	1.665	1.918
Уложене готовине	31.185	25.070	26.949	26.593
Тек. рач. реосигурача	264	492	1.066	1.085
Остали тек. рач.	398	984	—	—
Хартије од вредн.	18.488	19.090	21.979	26.177
Непокретности	31.820	39.787	40.757	43.715
Займови на полисе	13.721	14.717	16.870	18.577
Полог прем. р. код реос.	4.323	4.639	4.362	7.160
Полог код реосигурача	243	772	617	180
Прем. резерва и прен. премија реосиг.	28.670	29.795	31.393	33.262
Резерва за шт. реосиг.	1.093	1.499	1.696	1.320
Филијале — салдо	3.201	3.671	4.000	4.413
Инвентар	2 дин.	2 дин.	37	47
Разна имовина	—	75	854	933
Имовина пенз. фонда	7.628	8.518	8.818	9.427
Јемства	1.229	1.018	997	926
Пасива				
Главница	1.000	1.000	1.000	1.000
Фондови задруге	7.840	8.279	9.346	10.454
Резерва дивид. осиг.	872	999	1.067	1.095
Премијске резерве	88.510	94.287	100.105	111.589
Резервисане штете	3.382	3.932	4.180	4.025
Гарантна средства	101.604	108.497	115.698	128.163
Пензиони фонд	7.628	8.518	8.818	9.427
Полог реосигурача	2.646	842	2.077	1.165
Полог прем. рез. реос.	28.557	29.550	31.088	32.699
Тек. рач. реосиг.	451	2.617	2.022	2.183
Разна пасива	1.521	298	959	664
Јемства	1.229	1.018	997	926
Пословни вишак	780	703	404	507
Збир биланса	144.524	152.043	162.063	175.735

Збир биланса стално расте — последње године за 13,7 милиона — и крајем 1937 износе 175,7 мил. дин. Укупна гарантна средства, без дотација из добити за прошлу

годину, достижу 128,16 милиона, од чега отпада 115,6 мил. дин. на премијске резерве, преносне премије и резервисане штете, 1,1 милион на фонд за дивиденду осигураницима, 1 милион на главницу и 10,45 милиона на директне фондове „Кроације”. Пензиони фонд, чијом имовином управља нарочити одбор, исказан је са 9,4 милиона. У пасиви имамо и два рачуна полага реосигурача од укупно 33,9 милиона, који износ има у активи своје противпозиције у премијској резерви и преносној премији реосигурача. Ако из биланса издвојимо транзиторне позиције које фигурирају на обема његовим странама, видимо да се целокупни обртни капитал састоји само из гарантних средстава и непуна три милиона остале пасиве. „Кроација” нема уопште поверилаца.

Сва ова средства тако су распоређена да се питање сигурности Задруге уопште не може поставити. Готовина износе 1,9 милиона, а улози код банака достижу 26,6 милиона; у државне, комуналне и остале првокласне хартије од вредности је пласирано даљих 26,2 милиона. Дуг реосигурача по текућем рачуну износе 1,08 милиона. То значи да је најмање 56 милиона динара пласирано ликвидно. Затим долазе непокретности са 43,72 милиона, займови на полисе живота са 18,58 милиона и влог премијске резерве код реосигурача са 7,16 милиона. Ненаплаћена документа и имовина код филијала износе 4,4 милиона, а разна актива око 1 милион динара. Прошле године су хартије од вредности повећане за 4,2 милиона, непокретности за 3 милиона, займови на полисе са 1,7 милиона и полог резервне премије код реосигурача за 2,8 милиона. Имовина пензионог фонда састоји се из готовине (1,06 милиона), хартија од вредности (1,1 милиона), и некретнина (7,26 милиона).

Из прошлогодишње чисте добити исплаћено је 80.000 односно 8% на име камате задругарима и 57 хиљада за гантијему члановима оба одбора, а цео остатак је дотиран разним фондовима.

„Кроација”, чије је седиште у Загребу, има филијале у Београду, Љубљани, Новом Саду, Осиеку, Сарајеву и Сплиту, а главна заступства у Дубровнику, Марибору, Петрограду, Суботици, Сушаку и у Шибенику. Ангажована је и код „Наде” свеопштег осигуравајућег д.д. у Сарајеву. У циљу смањења режијских трошкова и појевностављења пословања, послове „Наде” узела је сада „Кроација” непосредно у своје руке.

У управи су г.г.: Проф. Арх. Јанко Хољач (петседник), Монс. д-р Ловро Радичевић (потпретседник), Рудолф Ербер, Франц Кукуљевић—Сакцински, Миховил Николић, д-р Бранко Пливерић, Мг. Ф. Јосип Салопек и д-р Иво Спевец. У надзорном одбору се налазе господа: Мирослав гроф Кулмер (прочелник), д-р Томо Цуцулић, и Андрија Мутафелија. Главни директор је г. Миховил Николић.

FABRIKA TRIKOTAŽE I RUKAVICA »ŠUMADIJA« A. D., BEOGRAD

»Šumadija«, која ове године слави десетогодишњицу свoga постојања, један је од највећих произвођача текстилне галантеријске робе, важне врсте финалних производа. У току njenog разvitka она је прешла и на кожно галантерију и постала водећа у производњи кожних рукавица. Njena историја је dragocen прилог разvitku текстилне индустрије gotove робе и vrlo interesantan пример да галантеријска индустрија не остаје vezана за онu материју са којом је prvobitно počela nego prelazi и на druge. Она, као што пример »Šumadije« показује, не иде ka drugim oblicima исте grane, nego prelazi rađe на drugu материју samo да би mogla да ostane kod исте kategorije робе.

Fabrika je osnovana u 1928 g. i proizvodila je u početku vuneno rublje. Iduće godine prelazi se na proizvodnju triko rukavica, a u 1930 g. na proizvodnju kapa, vunene i svilene robe itd. U toj godini proširila se fabrika pomoću kupljenih mašina od Beogradske tekstilne industrije. U 1932 g., koja pretstavlja preokret u proizvodnji, nabavljene su nove moderne mašine za fabrikaciju kožnih rukavica, i to za sve vrste, od običnih do najfinijih. U toku idućih godina ekspanzija ide u širinu. 1935 i 1936 podignuta su na Umci kod Beograda velika postrojenja za modernu fabriku koža, trikotaže i rukavica. Ali verovatno iz organizacionih razloga, fabrika na Umci izdvojena je u 1937 g. iz akcionarskog društva »Šumadija«, i unesena u jedno novo pod imenom »Posavina« čija je glavnica 5 mil. din. Izdvajanjem fabrike na Umci struktura Šumadije postala je jednostavnija i prema tome i jasnija.

Račun izravnjanja

u hiljadama din.

Aktiva	1934	1935	1936	1937
Blagajna	262	271	200	29,4
Poštanska štedionica	45	96	56	40,5
Hartije od vrednosti	5	4	23	26,4
Depoziti	40	37	42	112,5
Roba	6.077	7.039	9.835	7.975,0
Dužnici	2.938	3.173	3.193	3.614,7
Zgrade i zemljišta	2.640	2.851	4.658	2.186,3
Fabrički uređaj	2.584	2.853	4.350	1.913,1
Inventar	262	271	200	33,3
Razna aktiva	96	70	181	30,1
Pasiva:				
Glavnica	2.500	2.500	2.500	2.500
Rezervni fond	86	100	118	133,4
Fond za dubioze	86	100	118	133,4
Fond za povećanje glavnice	564	712	893	1.125,0
Liferanti	4.969	5.366	7.421	6.567,0
Poverioci	5.108	6.166	9.522	3.921,0
Banke	927	829	1.202	929,2
Razna pasiva	307	428	495	387,1
Poreska rezerva	50	60	80	60,0
Tantijema	12	14	18	15
Čista dobit	148	181	232	190,7
Zbir bilansa	14.757	16.457	22.600	15.961,2

Kroz sve bilanse za poslednje četiri godine provlači se srazmerno visoka pozicija obaveza prema liferantima i drugim poveriocima. Liferanti potražuju 6,6 mil. prema 7,4 mil., 5,4 mil. i 5 mil. din., a drugi poverioci 4 mil. prema 9,5 mil., 6,2 mil. i 5,1 mil. Pošto su te obaveze stalne one se mogu smatrati učešćem. U poslednjoj godini poverioci su smanjeni na račun liferanata. Obe su se smanjile pošto je u toj godini otpalo poslovanje fabrike na Umci. I obaveze prema bankama, koje su srazmerno male i kreću se oko milion dinara za poslednje četiri godine, treba dodati tim dugoročnim obavezama. One se postepeno smanjuju, dok se sopstvena sredstva povećavaju putem obilnih dotiranja fondova. Cilj uprave je da finansiranje tuđim sredstvima svede na manji nivo. To je razumljiv cilj, iako finansijeri Šumadije ne prave smetnje slobodnom napretku poduzeća. Njihova potraživanja su osigurana robom u magazinima, čija je vrednost u bilansu iskazana sa 8 mil. prema 9,8 mil., 7 mil. i 6 mil., zemljištem i zgradama u vrednosti od 2,1 mil. prema 4,4 mil., 2,8 mil. i 2,6 mil. i fabričkim uređajem čija je vrednost 1,9 mil. prema 4,4 mil., 2,1 mil. i 2,6 mil. Najvažnija pozicija u aktivi je roba u magazinima. Sa stanovišta poverioca to je povoljno pošto se roba srazmerno lako može unovčiti. Ali bi tempo

fabrikacije mogao da trpi od velikog lagera gotove robe. Ne znamo koliko otpada na gotovu robu. Izgleda da je njen udeo mali. Lager gotove robe pokazuje srazmerno velike promene, pošto prodaja nije uvek jednaka. Nasuprot tome lager sirovina i polupreradevina je najčešće stabilan, pošto on zavisi od volje i finansijske mogućnosti uprave fabrike. Po svemu izgleda da je lager po količini u 1937 g. bio manji nego u prethodnim, jer se njegova vrednost računala po višim cenama. Vrednost zgrada i zemljišta i fabričkog uređaja znatno se smanjila zbog izdavanja objekata na Umci. Zapravo beogradske zemljište i zgrade amortizovane su krajem 1937 god. sa 68.038 din., a fabrički uređaji sa 153.411. Dužnici su se u toku godina samo malo menjali. U 1937 g. iznosili su 3,6 mil. prema 3,2 mil. 3,2 mil. i 3 mil. din. Gotovina je smanjena sa 200.000 na 29.400, i ulog kod Poštanske štedionice sa 56.000 na 40.500. Depoziti kod banaka porasli su sa 42.000 na 112.500 din. a hartije od vrednosti sa 23.000 na 26.400. Kao što smo videli reorganizacija u prošloj godini ostavila je svoje tragove u finansijskoj strukturi »Šumadije«. Ali porast, kao što se vidi iz donje tablice, samo se neznatno smanjio.

Račun gubitka i dobitka

Rashodi	1934	1935	1936	1937
u hiljadama dinara				
Troškovi	1.050	1.199	888	852
Kamata	445	588	707	996
Porezi	729	947	1.327	1.636
Otpisi	31	122	87	153
Amortizacije	504	590	834	221
Dotacije	85	102	135	104,2
Čista dobit za podelu	148	181	232	190,7
Prihodi				
Na fabrikaciji	2.991	3.729	4.209	4.152,8
Od hartije od vrednosti	1	—	1	1
Zbir prihoda ili rashoda	2.992	3.729	4.210	4.153,8

Bruto prihod od fabrikacije iznosio je 4,15 mil. din., samo za 50.000 din. manje nego u prethodnoj godini. Treba imati u vidu da se bruto prihod u 1936 odnosio na fabrike u Beogradu i na Umci dok prošlogodišnji sadrži samo bruto prihod Beogradske fabrike. Napredak je veliki. Izgleda da je »Šumadija« u 1937 g. iskoristila maksimum kapaciteta. Da je čista dobit ispala nešto manja nego u prethodnoj godini prouzrokovano je porastom poreza i kamata. Porezi su se povećali sa 729.000 preko 947.000 i 1,3 mil. din. na 1,6 mil., a kamata sa 445.000 preko 588.000 i 707.000 na 996.000 din. Naročito je interesantan porast kamata, pošto je u suprotnosti sa opštom tendencijom kretanja kamatne stope. Tu se daju pretpostaviti razni uzroci od kojih je najverovatniji da se radi o kamati, koja je nastala u 1936 g. i isplaćena u 1937. Amortizacije su znatno smanjene sa 834.000 na 221.000 din., što je prirodno pošto je vrlo veliki deo mašina predat »Posavini«. Povećali su se otpisi sumnjivih potraživanja sa 87.000 na 153.000. Ni ove godine nije bilo potrebno da se ma i jedan deo otpisa vrši na teret fonda za dubioze. Troškovi su i u 1937 g. smanjeni. Fondovi su povećani za 88.488 din. prema 135.000, 102.000 i 85.000. Od dobitka je isplaćeno 14.744 din. tantijeme, a 190.656 stavljeno je na raspoloženje akcionarima. Ukupni dobitak prema tome bio je 295.000 din. prema 365.000, 283.000 i 133.000 din.

Članovi upravnog odbora su g.g. Salomon Gadol, predsednik, Moša Mevorah, potpredsednik, Jaša Alkalaj, David Štesel, Ferdinand Giskan, Moric Demajo, Arnold Gadol i Samuil Alkalaj. U nadzornom odboru su g.g.: I. S. Davičo, predsednik, Isak Mašiah, Josif Stojanović i Dušan Bajšanski.